

Hordaland fylkeskommune
Att Per Morten Ekerhovd
Fylkesdirektør kultur og idrett, konst.

Bergen onsdag 4. april 2018

Griegkvartalet – Nytt opera- og konserthus – søknad om utredningsmidler

Vi viser til hyggelig møte og tidligere oversendt innspill til kommunens kulturarenaplan.

Vedlagte presentasjon viser idékonsept for plassering av et opera- og konserthus på Edvard Griegs plass. Konseptet vil utvikle Grieghallen til en mer komplett konsert- og musikkteaterarena samtidig som det kan anlegges og inkorporeres nye messearealer. Prosjektet ser også muligheten for at Nygård skole kan knyttes sammen med det nye Grieghallanlegget når Griegakademiet flytter til Møllendal. Til sammen gir dette muligheten for å etablere Griegkvartalet - et samlet kulturanlegg av internasjonalt format for Bergen.

For at idéen om Griegkvartalet skal kunne fremmes som et reelt prosjekt, er det behov for en videreutvikling av det foreliggende konseptet for å avklare en rekke forhold. Dette omfatter avklaringer både av programmessige forhold, funksjonelle forhold, tekniske forhold samt plan- og byformingsmessige forhold. I tillegg vil en nærmere estimering av total prosjektkostnad være en viktig del av denne utredningen. En første vurdering av det nye husets FDV-kostnader og driftsøkonomi vil også bli inkludert. En slik utredning er nødvendig for at kommune, fylke og stat på et senere tidspunkt kan ta stilling til om dette er et prosjekt man ønsker å realisere.

Vedlagt følger et notat fra Rambøll Norge as som nærmere beskriver art og omfang av utredningsbehovet. Avklaringsoppgaven kan ifølge Rambøll sammenliknes med utført skisseprosjekt for Sentralbadet fra Rambøll. Men oppgaven med Griegkvartalet har noe større kompleksitet og arealomfang og derfor også et noe høyere kostnadsnivå. Rambøll har estimert kostnadsomfanget til 4,0 mill kr ekskl mva.

Det vil være ønskelig å kunne igangsette en skisseprosjektfase i annet halvår 2018, og fortsette ut første halvår 2019. Dette innebærer at en tilskuddsfinansiert utredning ev kan fordeles over to budsjettår. Grieghallen as, Bergen Nasjonale Opera og Musikkelskapet Harmonien har sammen bekostet foreliggende mulighetsstudie, men har ikke ytterligere egne midler til en videreføring av utredningen. Det ligger også utenfor institusjonenes mandat å bekoste slik utredning fra den offentlige rammefinansiering. Vi foreslår at Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune i fellesskap bekoster en skisseprosjektutredning som her beskrevet.

Grieghallen er per i dag eiet av Grieghallen IKS. Det er naturlig å tenke seg IKS'et som instrument for overordnet finansiering av utredningsprosjektet, men at gjennomføringen styres og administreres av Grieghallen as, Musikkselskapet Harmonien og Bergen Nasjonale Opera i fellesskap.

På dette grunnlag søkes Hordaland fylkeskommune om delfinansiering av foreslått skisseprosjektutredning etter nærmere avtale om kostnadsfordeling med Bergen kommune.

Vi imøteser kommunens snarlige og positive behandling av vår søknad og står selvsagt til disposisjon for ytterligere opplysninger.

Med vennlig hilsen

Bergen Nasjonale Opera

Musikkselskapet Harmonien

Grieghallen as

Olaf Mackenzie

Bernt E. Bauge

Olav Munch

NOTAT

Oppdrag **Griegkvartalet**
Kunde **Musikkselskapet Harmonien, Bergen Nasjonale Opera, Grieghallen as**
Notat nr. **01**
Dato **2018/02/26**
Til **Bernt Bauge, Olaf Mackenzie, Olav Munch**
Fra **Torstein Skauge, Lars Jarle Nore**

1. Griegkvartalet – Utredningsbehov, skisseprosjekt

Dato 2018/02/26

BAKGRUNN:

Vedlagte presentasjon viser idékonsept for plassering av et opera- og konsertbygg på Edvard Griegs plass. Konseptet vil utvikle Grieghallen til en mer komplett konsert- og musikkteaterarena samtidig som det kan anlegges og inkorporeres nye messearealer. Prosjektet ser også muligheten for at Nygård skole kan knyttes sammen med det nye Grieghallanlegget når Griegakademiet flytter til Møllendal. Til sammen gir dette muligheten for å etablere Griegkvartalet - et samlet kulturanlegg av internasjonalt format for Bergen.

Rambøll
Folke Bernadottes vei 50
PB 3705 Fyllingsdalen
5845 Bergen

T +47 55 17 58 00
F +47 55 17 58 10
www.ramboll.no

UTREDNINGSBEHOV:

For at idéen om Griegkvartalet skal kunne fremmes som et reelt prosjekt er det behov for en videreutvikling av det foreliggende konseptet for å avklare en rekke forhold. Dette omfatter avklaringer både av programmessige forhold, funksjonelle forhold og tekniske forhold. I tillegg vil en nærmere estimering av total prosjektkostnad være en viktig del av denne utredningen.

Sammenkobling med Grieghallen er en del av prosjektet; hvilke muligheter og konsekvenser dette vil ha for eksisterende bygg må avklares. Tomten på Edvard Griegs plass gir mange muligheter, men har også fysiske begrensninger. Utredningen vil gi nærmere avklaring av prosjektets handlingsrom her.

Denne avklaringsoppgaven kan sammenlignes med utført skisseprosjekt for Sentralbadet fra Rambøll. Skisseprosjektrapporten leverte et

beslutningsgrunnlag til Bergen kommune og Hordaland Fylkeskommune for videreføring av prosjektet og søknad om statlige midler.

RÅDGIVINGSTEAM

Tilsvarende som for Sentralbadet vil denne oppgaven kreve et tverrfaglig fagteam til å avklare og kvalitetssikre de ulike problemstillingene i prosjektet. Dette vil omfatte arkitekt, RIB, RIV, RIE, akustikk og brann samt sceneteknisk kompetanse. Prosessen må koordineres av en prosjektleder.

PROGRAMMESSIGE FORHOLD:

Det må utarbeides et komplett romprogram for prosjektet. Hovedbrukerne består av Musikkselskapet Harmonien, Bergen Nasjonale Opera og Grieghallen as. Prosjektet vil favne mange andre kulturbrukere og det vil kunne være aktuelt å samtale med andre interessenter også i programarbeidet.

Arbeidet vil omfatte en nærmere avklaring av følgende forhold:

- Definisjon av brukere og interessenter
- Vurdering av driftsmodell og virksomhetsomfang
- Hovedsal og -scene – nærmere spesifisering av ønsket type og riktig størrelse.
- Behov for andre mindre scenerom, prøverom, garderober mv
- Sambruk av arealer med Grieghallen – mulighet for arealbesparelser
- Publikumsrettede tilleggsfunksjoner som bør inkorporeres i et nytt Griegkvartal for at anlegget skal bli et åpent og levende heldags kulturhus.
- Arealbehov og logistikk i forbindelse med messefasiliteter
- Sceneteknikk
- Støttefunksjoner som lager, verksteder. Lokalisering i anlegget eller annensteds.
- Behov for eventuelt administrative arealer i nybygget, evt. sambruk eksisterende arealer i Grieghallen
- Øvrige arealbehov
- Arealbehov tekniske anlegg

FUNKSJONELLE FORHOLD

Følgende problemstillinger vil bli undersøkt som grunnlag for videreutvikling av prosjektutkastet:

- Utvendig logistikk, plass- og takarealer
- Logistikk for scenisk drift, inn-/uttransport
- Sidsescener - tomtebegrensninger for anleggelse av sidsescener må avklares. Areal under Nygårdsgaten kan vurderes
- Logistikk publikumsarealer
- Fleksibilitet i arealbruk mellom publikumsdel og messedel
- Sammenkobling med eksisterende bygg/ endringer i eksisterende bygg
- Inkorporering av tilleggsfunksjoner
- Sammenkobling mot Nygård skole – skisse muligheter

TEKNISKE FORHOLD

Det er ulike oppgaver som krever avklaring i utviklingsfasen:

- RIB: Statiske forhold ved endring av eksisterende p-anlegg, handlingsrom for utvidelse under bakken, hovedkonsept nybygg, endringer i eksisterende bygg
- RIV/RIE: Størrelse og plassering av tekniske rom
- Sceneteknikk: Utforming av sal og scenetårn
- Brann: Rømningskonsept
- Akustikk: Føringer for utforming av hovedsal og -scene mm.

PLAN- OG BYFORMINGSMESSIGE FORHOLD

Formålet med utført mulighetsstudie har vært å vise Griegkvartalet som et utvidet kulturkvartal med et nytt opera og konserthus. Illustrert bygningsutforming er her kun et eksempel. Underveis i prosessen har det vært avholdt et presentasjonsmøte med Byarkitekten. I utredningen må både planmessige forhold for prosjektet avklares samt at dialogen med Byarkitekt og Byantikvaren må videreføres om premissene for bygging på denne tomten ved Grieghallen.

REVISJON AV PROSJEKTMATERIALE

På bakgrunn av endelig program og undersøkelse av funksjonelle og tekniske forhold vil foreliggende idéskisser bli videreutviklet til et skisseprosjektnivå.

SAMMENFATNING/ LEVERANSE

Utredningen vil bli sammenfattet i en skisseprosjektrapport som oppsummerer og illustrerer både premisser, program, utviklingsprosess og løsningsvalg for hvert fag. I tillegg vil det foreligge en kostnadsanalyse.

KOSTNAD UTREDNING

Både utredningsform, omfang og leveranse er her beskrevet på linje med levert skisseprosjektrapport for Sentralbadet. Oppgaven med Griegkvartalet har noe større kompleksitet og areal-omfang og vi antar derfor også et noe høyere kostnadsnivå.

Antatt kostnad skisseprosjektrapport Griegkvartalet NOK 4 mill. eks. mva.